तृतीयसत्रार्द्धम्

षष्ठपत्रम्

नव्यन्यायः

समयः घण्टात्रयम् पूर्णाङ्काः 80

अ. अतिलघूत्तरीयाः सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। (15×2=30)

1. "यन्न भवति" इत्यत्र नञ् इत्यस्य कुत्रान्वयः?

उ० ....

....

....

2. "तत्सामानाधिकरणम्" इत्यस्य कोऽर्थः?

उ० ....

....

....

3. दण्डिमान् दण्डिसंयोगादित्यत्र परम्परासम्बन्धस्य स्वरूपं किम्?

उ० ....

....

....

4. "अयं कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वात्" अत्र हेतुतावच्छेदकसम्बन्धः कः?

उ० ....

....

....

5. गुणकर्मान्यत्वविशिष्टसत्ता इत्यत्र सत्तायां गुणकर्मान्यत्ववैशिष्टयं केन सम्बन्धेन?

उ० ....

....

....

6. "नाध्यक्षम्" इत्यस्य कोऽर्थः?

उ० ....

....

....

7. प्रतियोगित्वम् अभावस्वरूपं प्रतियोगिस्वरूपं वा ?

उ० ....

8. रूपत्वन्यूनवृत्तिजातिमद्वान् रूपादित्यत्र स्वन्यूनवृत्तिजात्याश्रयत्वसम्बन्धेन साध्यतावच्छेदकं किम् ?

उ० ....

9. दण्डावच्छिन्नविधेयकानुमितिं प्रति अत्यन्ताभावघटितव्याप्तिज्ञानं कारणं भवति न वा ?

उ० ....

10. कुत्रातिव्याप्तिवारणाय साध्यतावच्छेदकतदितरोभयानवच्छिन्नत्वघटितं लक्षणं स्वीकृतम् ?

उ० ....

11. इदं गुण कर्मान्यत्वे सति सत्त्वादितिस्थले यदि "इदम्" इति पदं न दीयते तर्हि का क्षतिः ?

अथवा

दण्डिमान् दण्डिसंयोगादिति स्थलं शुद्धसाध्यतावच्छेदककस्थलमस्ति न वा ?

उ० ....

12. दण्डिमान् दण्डिसंयोगादित्यत्र दीधितिग्रन्थानुसारेण परम्परासम्बन्धेन साध्यतावच्छेदकं किम् ?

अथवा

मूलस्थ "यत्समानाधिकरण" पदस्यार्थः कः ?

उ० ....

13. द्रव्यं गुणकर्मान्यत्वविशिष्टसत्त्वादित्यत्र विशिष्टसत्तात्वावच्छिन्नाधिकरणपदेन किं गृहीतं भवति ?

अथवा

"एकैव हि सा व्याप्तिः" इत्यस्य कोऽर्थः ?

उ० ....

....

....

14. अयं कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यादिदीधितिग्रन्थे अवच्छिन्नमिति पदप्रयोगः कस्य निरासाय कृतः ?

अथवा

अयं कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यत्र हेतुघटक-एतत्पदोपादानप्रयोजनं किम् ?

उ० ....

....

....

15. गुणवान् द्रव्यत्वादिति स्थलम् अव्याप्यवृत्तिसाध्यकस्थलमस्ति न वा ?

अथवा

कपालं घटवत् घटध्वंसादिति स्थलमव्याप्यवृत्तिसाध्यकस्थलमस्ति न वा ?

उ० ....

....

....

ब. दीर्घोत्तरीयाः सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। (5×6=30)

16. सिद्धान्तलक्षणस्य-अत्यन्तपदसार्थक्यं स्वाधीतदिशा कुरुत।

उ० ....

....

....

....

....

....

....

....

17. प्रतियोग्यसामानाधिकरण्यपदार्थविचारः प्रदर्श्यताम्।

उ०

18. "ननु दण्डिमान् दण्डिसंयोगादित्यत्राव्याप्तिः चालनीयन्यायेन दण्डमात्रस्यैव हेतुसमानाधिकरणाभाव-प्रतियोगितावच्छेदकत्वात्" इति ग्रन्थं प्रकाशयत।

अथवा

जात्यखण्डोपाध्यतिरिक्तस्य स्वरूपतो भानस्याप्रामाणिकत्वात् इति नियमस्वरूपमधीतदिशा वर्णयत।

उ० ....

19. हेत्वधिकरणस्य साध्याधिकरणस्य च संसर्गविचारः करणीयः।

अथवा

सिद्धान्तलक्षणे अत्यन्तपदानुपादाने का क्षतिरिति प्रतिपादयत।

उ० ....

20. प्रमेयवत्त्वान् धूमादित्यत्र अव्याप्तिवारणप्रकारः प्रदर्श्यताम्।

अथवा

"व्याप्तिलक्षणघटकहेत्वधिकरणं हेतुतावच्छेदकावच्छिन्नहेत्वधिकरणं वाच्यम्" इति ग्रन्थस्याशयः प्रकटनीयः।

उ०

ग. **दीर्घोत्तरीय प्रश्नः समाधेयः।**

(1×20=20)

21. प्रतियोग्यसामानाधिकरण्यपदार्थघटक-अत्यन्तपदोपादानप्रयोजनं विमृशत।

अथवा

अनवच्छेदकत्वानुसरणप्रयोजनं स्वाधीतदिशा विवृणुत।

अथवा

महानसीयवह्न्यभावमादाय वह्निमान् धूमादित्यादौ प्रसक्तायाः अव्याप्तेः वारणप्रकारं निरूप्य प्रमेयाश्रयवान् धूमादित्यादौ अव्याप्तिः स्वाधीतदिशा वारणीया।

उ. ....